

(βάες = βάγιες). Ἡ χρῆσις καὶ μεσν. Πβ. Βουστρών. (ἔκδ. ΚΣάθα Μεσν. Βιβλ. 2, 491) «ἄνου νὰ πάμεν εἰς τὴν αὐλὴν νὰ δοῦμεν εἴντα πράματα εἶναι». 2) Ἐπάνω, ἄνω, ἐπὶ στάσεως Ἀπουλ. (Καλημ.) Κάμπ. Τσακων. : Φέρμος ἐστάση ἡλιο ἄνου 'ς τ' ἀγέρα (ἀκίνητος ἐστάθη ὁ ἥλιος εἰς τὸν ἀέρα) Καλημ. Τάνου σὲ δύον πέτδουνε ἔκι ἔχα τὸν κούβελε (ἐπάνω εἰς δύο πέτρας εἶχε τὴν σκάφη) Τσακων. Ἡ λ. ὡς ἀ' συνθετ. ἐν τοπων. πολλαχ. : Ἀνώπολι Κρήτ. Ἀνωγῇ Ἰθάκ. Ἀνωμερὰ Μύκ. Ἀνωδρὺς Κύπρ. κτλ. 3) Ἐπιρρηματ., πλέον, περισσότερον Κύπρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Σάντ.) κ. ἀ. : Ἐν' ἄνω 'ποὺ τρεῖς ὀκ-κάδες τοῦτον τὸ πιτόνιν Κύπρ. Ὁ χοῖρος ἄνω 'ναι τῶρα 'ποὺ τοὶ ἐνεγῆδα δέδε ὀκάδες Ἀπύρανθ. || Φρ. Ἐδ' ἄτον ἄν' τῶν ἄν' (τὸν ἔχει καλύτερα ἀπὸ ὅλους. ἔδ' ἄτον ἐκ τοῦ ἔδει ἄτον) Σάντ.

Πβ. ἄναβα, ἀπάνω.

*ἄνω-ἀποκάτω ἐπίρρ. ἄνω-ᾠονκάτου Κύπρ. ἀνα-ᾠονκάτου Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀναποκάω Ἀπουλ. (Μαρτ.)

Ἐκ τῶν ἐπίρρ. ἄνω καὶ ἀποκάτω.

Ἀνω κάτω, φύρδην μίγδην ἔνθ' ἄν. : Ἐκαμέν μας ἄνω-ᾠονκάτου Κύπρ.

ἄνωάρις ὁ, Σύμ. ἀνάρις Κάμπ. Πελοπν. (Λακων.) ἀναρέα ἡ, Κάμπ.

Ἐκ τοῦ ἐπίρρ. ἄνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρις.

1) Ὁ εἰς τὸ ἄνω μέρος εὐρισκόμενος (ἐν τῇ παιδιᾷ τῇ λεγομένῃ φούρου) Σύμ. 2) Ἡ ἄνω πέτρα τοῦ μύλου Κάμπ. Πελοπν. (Λακων.) Σύμ. Συνών. ἀπαναριά, ἀπανωλίθι, ἀπανωταριά, ἀντίθ. καταριά, κατωλίθι.

ἄνωγάκι τό, Κύθηρ. ἀνωάκι Κάμπ. Κύθν. Σέριφ. Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. ἀνώγει διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄκι.

Μικρὸν ἀνώγειον οἶκημα ἔνθ' ἄν. : Κάθομαι 'ς ἓνα ἀνω-άκι Κύθν. || Ἄσμ.

Σὰν μοῦ λές νὰ μὴ φοοῦμαι, | 'ς τ' ἀνωάκιν μου κοιμοῦμαι κ' ἔλα ὕρισε 'ς τὸ ὦμα | κ' ἔλα νὰ μὲ βρῆς 'ς τὸ στῶμα (ὦμα = δῶμα) Κάμπ. Συνών. ἀνωγειοῦδιν.

ἀνώγει τό, ἀνώγειο Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ. Τριφυλ.) ἀνώγειον Θράκ. ἀνώγειν Πόντ. (Κερασ.) ἀνώγει κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀνώδει Μεγίστ. ἀνώειν Κύπρ. ἀνώει σύνθηθ ἀνούγει Πελοπν. (Λακων. Μάν.) ἀνώ Σαλαμ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀνώγειον.

1) Τὸ ἄνω πάτωμα διωρόφου οἰκίας, τὸ ἀνώγειον κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) : Ὁ δεῖνα κάθεται 'ς τ' ἀνώ Σαλαμ. Παροιμ. φρ.

Ὁ Μανόλης μὲ τὰ λόγια | χιτίζ' ἀνώγεια καὶ κατώγεια (ἐπὶ φαντασιοκόπου) σύνθηθ. || Ἄσμ.

Ψηλὰ 'ς τ' ἀνώγειον ἔφτασι, τὰ ροῦχα τῆς ξιδάνει κί μ' ἄλλα ροῦχα τ' ἀδιρφοῦ τ'ς 'ς τοῦ δρόμου κατιβαίνει Θράκ.

Πά 'ς τ' ἀνώγει μου κοιμᾶμαι καὶ κἀνένα δὲ φοβᾶμαι Μακεδ. Ἀντίθ. κατώγει. β) Τὸ ὑπερῶν τῆς οἰκίας πολλαχ. Συνών. πατάρι. γ) Ὁ γυναικωνίτης τῆς ἐκκλησίας Σάμ. δ) Τὸ δάπεδον ἀνώγειον οἰκίας Πελοπν. (Μεσο.) 2) Οἰκία διώροφος ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἰσόγειον, πρὸς τὴν χαμωκέλλαν Εὐβ. (Κονίστρ. Στρόπον.) Ἰκαρ. Μεγίστ. Πελοπν. (Τριφυλ.) Σαλαμ. 3) Ὁ ἐξώστης Μακεδ. : Κάθομαι 'ς τ' ἀνώει κί παίζον μαντουλῖνον.

ἀνωγειάζω Κύθηρ. Πάρ. (Λεῦκ.) Χίος (Βολισσ.) — ΣΜατσούκ. Γλυκοχαράμ. 13 Μετοχ. ἀνωγειασμένους Μακεδ. (Βελβ.) ἀνωγεσμένος Ἡπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνώγει. Ἡ λ. καὶ ἐν χειρογρ. Πάρου τοῦ 1634.

1) Κτιζῶ ἄνω πάτωμα, ἀνώγειον Χίος (Βολισσ.) : Ἀνωγειάζω τὸ σπίτι. Μετοχ. ὁ ἔχων ἀνώγειον Ἡπ. Κύθηρ. Μακεδ. (Βελβ.) — ΣΜατσούκ. ἔνθ' ἄν. : Ἄσμ.

Βάνου, φκειάνου τὸ σπίτι μου ψηλὸ κί ἀνωγεσμένο. Ἡπ.

Πῶχει τὰ σπῖτια τὰ ψηλά, ψηλὰ κί ἀνωγειασμένα Βέλβ. — Ποίημ.

Σπῖτια ψηλὰ δὲ ζήλεψα, ψηλὰ κί ἀνωγειασμένα ΣΜατσούκ. ἔνθ' ἄν. 2) Κατασκευάζω τὴν στέγην κτιζομένης οἰκίας Πάρ. (Λεῦκ.)

ἀνωγειαστὸς ἐπίθ. Λεξ. Αἰν. ἀνωγειαστὸς Θεσσ. ἀνωγειαστὸς Θεσσ. ἀνωγειαστὸ τό, Θεσσ. (Μηλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀνωγειάζω.

1) Ὁ ἔχων ἀνώγειον, ἐπὶ οἰκίας Θεσσ. — Λεξ. Αἰν. : Ἀνωγειαστὸ σπῖτ Θεσσ. 2) Ὡς οὐσ., οἰκία διώροφος Θεσσ. (Μηλ.)

ἀνωγειοῦδιν τό, Κύπρ. ἀνωοῦδιν Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀνώγει καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. - οὔδιν.

Μικρὸν ἀνώγειον οἶκημα : Εἶδεν οὐλ-λον ἓναν ἀνωγειοῦδιν τὸ χωρκόν. Συνών. ἀνωγάκι.

ἀνωγοκάτωγο τό, Κύθηρ. Ψαρ. Χίος ἀνωκάτωγο Κύθηρ. Πελοπν. (Ὀλυμπ.) ἀνωκάτωγον Στερελλ. (Ἀρτοτ.) ἀνωκάτωο Κύπρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀνώγει καὶ κατώγει. Ὁ πλήρης τύπος ἀνωγοκάτωγον καὶ ἐν χειρογρ. τοῦ 1561. Ἰδ. ΜΜiklosich — Müller Acta 264. Ὁ τύπ. ἀνωκάτωγο ἢ κατ' ἀνομ. ἢ ἐξ ἐπιδράσεως τοῦ ἐπίρρ. ἄνω.

Ἀνώγειον καὶ κατώγειον οἰκίας ἔνθ' ἄν. : Παροιμ. φρ. Κάγει ἀνωγοκάτωγα μὲ τὸ ροῦ του (ἐπὶ φαντασιοκόπου. Συνών. παροιμ. φρ. μὲ τὰ λόγια χιτίζει ἀνώγεια καὶ κατώγεια) Κύθηρ. || Ἄσμ.

Μακάρι πέτροχαλασμός 'ς τ' ἀνωκάτωά σου! Κύπρ.

ἀνώδυνο τό, Μακεδ. (Νάουσ.) Μύκ. ἀνώδυνον Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπίθ. ἀνώδυνος.

1) Εὐῶδες φυτὸν μὲ μονοπέταλον ἄνθος Μακεδ. (Νάουσ.)

2) Ἀπόσταγμα γλήχωνος Μύκ. 3) Αἰθήρ, τὸ καταπραῦντικὸν κατὰ τῶν πόνων φάρμακον Ἡπ. (Ζαγόρ.)

*ἄνω-ἐμπρὸς ἐπίρρ. ἀνωμπρὸ Καππ. (Ἀραβάν.)

Ἐκ τῶν ἐπίρρ. ἄνω καὶ ἐμπρός.

Ἐμπροσθεν.

*ἄνωθεν ἐπίρρ. ἄνθεν Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἄνθε Πόντ. (Ὁφ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. ἄνωθεν. Περί τῆς λ. πβ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 29 (1917) Λεξικογρ. Ἀρχ. 116.

1) Ἐπὶ στάσεως ἐν τόπῳ, ἄνω, παραπάνω ἔνθ' ἄν. : Ἀνθεν ἀσιὰ (στάσου) Κερασ. Ἀνθεν 'ς σ' ὁσπίτι ἔν' (εὐρίσκειται ἐν τῇ παραπάνω οἰκίᾳ) Χαλδ. 2) Ἐπὶ κινήσεως εἰς τόπον, πρὸς τὰ ἐπάνω ἔνθ' ἄν. : Ἀνθεν ἔλα (ἔλα πρὸς τὰ ἐπάνω) Τραπ. Ἀνθεν ἐδέβεν (διέβη πρὸς τὰ ἐπάνω) Κερασ. 3) Ἐπὶ συγκρίσεως, ὑπεροχῆς, ἐν ἀνωτέρῳ βαθμῷ, κάλλιον ἔνθ' ἄν. : Τ' ἐμόν τὸ λῶμαν ἀσ' σ' ἐσόν κί ἄλλ' ἄνθεν ἔν' (τὸ ἰδικόν μου ἔνδυμα εἶναι καλύτερον ἀπὸ τὸ ἰδικόν σου) Χαλδ. Ἀποποῦ φαίνομεν ντὸ εἶμεν ἀσ' σοὶ φτωχοὺς ἄνθεν ; (ἀπὸ ποῦ φαινόμεθα ὅτι εἶμεθα ἀνώτεροι τῶν πτωχῶν ;) αὐτόθ.

